

JAUTĀJUMI KOMISĀRA AMATA KANDIDĀTAM**Pjotram SERAFINAM****Budžets, krāpšanas apkarošana un publiskā pārvalde****1. Vispārīgā kompetence, apņemšanās darboties Eiropas labā un neatkarība**

Kādi jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie kļūšanai par komisāru un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi jūsu potenciālās atbildības jomā? Kāds būs jūsu pienesums Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā? Kā jūs veicināsiet un īstenosiet dzimumu jautājuma integrēšanu visās jomās, kas ietilpst jūsu portfeli? Kā jūs integrēsiet jauniešus savas atbildības jomās?

Kādas garantijas varat dot Parlamentam, ka darbosieties neatkarīgi; kā nodrošināsiet, ka neviena no darbībām, ko esat veicis, veicat vai veiksi, nemetīs ne mazāko ēnu pār jūsu darbību Komisijā?

Es vienmēr esmu centies īstenot ideju par spēcīgu un vienotu Eiropas kontinentu. Visu manu profesionālo un politisko karjeru esmu veidojis civildienestā, un esmu vienmēr paturējis prātā Eiropu un Eiropas Savienību. Strādājot gan Polijas, gan Eiropas pārvaldē, esmu ieņēmis dažādus ar ES lietām saistītus amatus, un daudzi no tiem bija tieši saistīti ar budžeta jautājumiem. Es lepojos, ka pirmajā darbā atbalstīju galveno sarunu vedēju sarunās par Polijas pievienošanas Eiropas Savienībai. Kopenhāgenā notikušajā vēsturiskajā 2002. gada augstākā līmeņa sanāksmē, kurā noslēdzās desmit valstu pievienošanās sarunas, biju padomdevējs jautājumos, kuri attiecās uz finanšu paketi un ES budžetu. Turklāt, arī kā līdzautors ziņojumam par izmaksām un ieguvumiem dalībai Eiropas Savienībā, biju iesaistīts kampaņā pirms Polijas referenduma par pievienošanas Eiropas Savienībai. Polijas valdībā esmu strādājis gan civildienestā, gan politiskos amatos, to skaitā Ārlietu ministrijas Eiropas lietu valsts sekretāra, premjerministra ES šerpa un vēl pavisam nesen — Polijas pastāvīgā pārstāvja ES amatā. Esmu uzkrājis ES iestāžu darba pieredzi, arī strādājot Eiropas Komisijas finanšu plānošanas un budžeta komisāra Januša Levandovska kabinetā un Eiropas Savienības Padomes Ģenerālsēkretariātā enerģētikas, transporta un telekomunikāciju direktora amatā. Bet daudzējādā ziņā vissvarīgāko pieredzi es ieguvu, pildot Eiropadomes priekšsēdētāja Donalda Tuska kabineta vadītāja pienākumus. Ar minēto pieredzi esmu guvis vispusīgu izpratni par Eiropas Savienību praktiski visos tās politiskajos, finansiālajos un juridiskajos aspektos. Tajā pašā laikā nelokāmu apņēmību strādāt Eiropas interesēs, Eiropas vienotībai un manis paša profesionālo neatkarību esmu parādījis gan ar nolīgumiem, gan lēmumiem, kurus palīdzēju sagatavot.

Es vēlos stiprināt Eiropas Savienību un tās vienotību, lai arī turpmāk uzlabotos eiropiešu drošība, Eiropas ekonomikas konkurētspēja un cilvēku dzīves kvalitāte. Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā un man tiks uzticēta atbildība par ES budžetu, strādāšu, lai šī Komisija kļūtu par Komisiju, kas investē. Centīšos panākt, lai mūsu pašreizējās un turpmākās politiskās prioritātes visiem kontinenta iedzīvotājiem dotu taustāmus rezultātus. Tamdēļ, ja mana kandidatūra tiks apstiprināta, es darīšu visu, kas ir manos spēkos, lai savlaicīgi tiktu panākta vienošanās par mērķderīgu daudzgadu finanšu shēmu. Vienlaikus es neatlaidīgi strādāšu, lai panāktu, ka no krāpšanas un citiem pārkāpumiem būtu pasargāts katrs Eiropas nodokļu maksātāja nodokļos samaksātais cents.

Bez tam es centīšos veidot vēl modernāku, daudzveidīgāku un elastīgāku Eiropas civildienestu, kurā strādā talantīgi un apņēmīgi darbinieki. Gaidāmā pilnvaru termiņa politisko prioritāšu īstenošanā vadību uzņemsies mūsu Eiropas civildienests, un it īpaši Eiropas Komisijas darbinieki. Ja tikšu apstiprināts, es vēlētos veidot tādu Komisiju, kurā būtu labāk pārstāvēti iedzīvotāji, kuru labā strādājam. Mēs esam panākuši lielu progresu dzimumu līdzsvara nodrošināšanā visā pārvaldē, bet ir jāpieliek vēl lielākas pūles. Vispārīgi sakot – mūsu Savienības rīcībā ir jābūt apņēmīgam un augsti kvalificētam civildienestam. Tam ir izšķirīga nozīme, jo ES līmenī risināmo uzdevumu daudzums arvien pieaug. Ja tikšu apstiprināts, tādi būs manu pilnvaru termiņa galvenie uzdevumi.

Saskaņā ar Iestāžu nolīgumā noteikto pienākumu es strādāšu, lai panāktu, ka tiek turpināta metodikas izstrāde dzimumu līdzsības aspekta integrēšanai pašreizējā ES budžetā. Gatavojot nākamo ilgtermiņa budžetu, es gādāšu, lai saskaņā ar Finanšu regulas prasībām programmas un darbības, ja tas ir iespējams un lietderīgi saskaņā

ar attiecīgajiem nozariskajiem noteikumiem, tiktu īstenotas, ņemot vērā dzimumu līdztiesības principu un saskaņā ar atbilstīgu dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas metodiku.

Es pilnībā atbalstu Eiropas Parlamenta mērķi ES politikas veidošanā ņemt vērā jauniešu viedokli. Mums ir uzmanīgi jāuzklausa dažādas izcelsmes jauno eiropiešu vajadzības un bažas neatkarīgi no viņu sociālā un ekonomiskā statusa. Ja Eiropas Parlaments mani apstiprinās komisāra amatā, pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās es kopā ar citiem kolēģijas locekļiem organizēšanu jaunatnes politikas dialogu, kas katru gadu tiks turpināts ar jaunu dialogu.

Noslēgumā vēlos apliecināt, ka esmu izpildījis visus pienākumus pret iestādēm, kurās esmu strādājis, arī pārliecinoties par pilnīgas finansiālo interešu deklarācijas savlaicīgu iesniegšanu. Tāpat kā savos iepriekšējos amatos es arī turpmāk pilnībā ievērošu Līgumu atbilstoši tā burtam un garam, it īpaši pienākumu rīkoties Eiropas interesēs, nepieņemot nekādus norādījumus. Ievērojot Eiropas Komisijas locekļu rīcības kodeksu un tā noteikumus par interešu konfliktu, es pilnībā ievērošu visus piemērojamos godprātības, bezpartejiskuma un ētikas noteikumus. Esmu aizpildījis savu interešu deklarāciju, un ziņojamu izmaiņu gadījumā tā tiks labota. Es izvairīšos no tādas nostājas vai situācijas, kurā var tikt apšaubīta mana neatkarība, bezpartejiskums un gatavība strādāt Komisijai. Es pilnībā apņemos informēt Komisijas priekšsēdētāju par ikvienu situāciju, kas oficiālo pienākumu pildīšanā varētu izraisīt interešu konfliktu.

2. Portfeli iekļauto jautājumu pārvaldība un sadarbība ar Eiropas Parlamentu

Vai varat apņemties, ka pienācīgi informēsiet Parlamentu par savu darbību un jums pakļauto dienestu darbu? Kā jūs izprotat to, ka jūsu darbība ir pakļauta Parlamenta pārraudzībai?

Ko savā pilnvaru termiņā gatavojaties darīt, lai sadarbotos ar Parlamentu, uzstātos tajā (gan komiteju līmenī, gan plenārsēdēs), nodrošinātu pārredzamību un sadarbību, kā arī panāktu, ka Parlamenta nostājas un aicinājumi uzsākt leģislatīvas iniciatīvas tiek ņemti vērā? Vai saistībā ar uzsāktajām iniciatīvām vai procesā esošajām procedūrām varēsiet savlaicīgi iesniegt Parlamentam dokumentus un informāciju, lai tas būtu tādās pašās pozīcijās kā Padome?

Ja tikšu apstiprināts par budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes komisāru, es apņemos pilnībā informēt Eiropas Parlamentu par savu un man pakļauto dienestu darbību. Tas ir svarīgs priekšnoteikums labi funkcionējošai un efektīvai ES. Tāpat es uzņemsos politisko atbildību par darbībām manā kompetences jomā, kā norādīts manā pilnvarojuma vēstulē.

Lai būtu iespējams uzņemties politisko atbildību un sniegt eiropiešiem jēgpilnus rezultātus, ir ļoti svarīgi veidot konstruktīvu un savlaicīgu sadarbību ar Eiropas Parlamentu. Manā atbildības jomā un daudzgadu finanšu shēmas pieņemšanas procedūrā šī sadarbība ir vēl jo svarīgāka tāpēc, ka Eiropas Parlaments ir budžeta un budžeta izpildes apstiprinātājiestāde un viens no likumdevējiem (sevišķi nākamajai ES programmu paaudzei).

Minēto iemeslu dēļ, ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, visos politikas veidošanas procesa, kā arī politiskā dialoga posmos es veidošu ciešas darba attiecības ar Parlamentu un attiecīgajām komitejām. Mana pieeja būs vērsta uz efektīvu un regulāru informācijas apmaiņu, pamatojoties uz atklātību un savstarpēju uzticēšanos. Minētie principi ir pausti priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas politikas pamatnostādņēs un pilnvarojuma vēstulēs, kur piedevām uzsvērts, cik svarīgi ir stiprināt īpašas attiecības starp Eiropas Parlamentu un Komisiju. Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, es pilnībā ievērošu pieteiktā jaunā Pamatnolīguma par Eiropas Parlamenta un Komisijas attiecībām noteikumus. Es arī pilnā mērā īstenošu 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, ieskaitot ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai.

Es pilnībā apzinos, cik svarīga ir vienlīdzīga attieksme pret Parlamentu un Padomi, it īpaši informācijas sniegšanas ziņā. Tā ir ne tikai Līguma prasība, bet vienlaikus arī demokrātisks obligātums komisāram, kuram kolēģijas locekļa statusā ir jāatskaitās tieši ievēlētajiem Eiropas Parlamenta deputātiem.

Ja mani apstiprinās šajā amatā, es nodrošināšu savu dalību plenārsesijās, visās attiecīgajās komiteju un dialoga sanāksmēs. Es arī uzturēšu regulāru informācijas plūsmu ar attiecīgo Parlamenta komiteju priekšsēdētājiem un locekļiem. Manas durvis vienmēr būs atvērtas divpusējām sanāksmēm un plašām apspriedēm par svarīgiem

jautājumiem. Visbeidzot, runājot par jautājumiem, kurus Eiropas Parlamenta deputāti uzdod Komisijai un kuri ietilpst manā atbildības jomā, es pārliecināšos, ka uz tiem sniegtā atbilde būtu ātra, precīza un konstruktīva.

Budžeta komitejas uzdotie jautājumi

Diskusijas par nākamo daudzgadu finanšu shēmu jau ir sākušās, un ES saskaras ar iepriekš nepieredzētām problēmām. Jaunievelētā Komisijas priekšsēdētāja atzina, ka šo problēmu risināšanas nolūkā ir nepieciešams padziļināti pārskatīt ES budžetu, un aicināja nodrošināt “vienkāršību un elastību, ātrumu un stratēģisko ievirzi mūsu izdevumos”, kā arī apņēmas nākt klajā ar priekšlikumu par mērķtiecīgāku, vienkāršāku un ietekmīgāku ilgtermiņa budžetu ar mazāku programmu skaitu, ciešāku saikni starp valstu reformām un investīcijām un ārējās darbības finansējuma uzlabošanu.

Rakstiskie jautājumi budžeta komisāra amata kandidātam ir paredzēti, lai sniegtu ieskatu par minētās apņemšanās praktisko izpildi.

3. Izdevumi un ES budžets pēc 2027. gada

Papildus prasībai atmaksāt NextGenerationEU parādu jaunievēlētās Komisijas priekšsēdētājas politiskajās pamatnostādņēs ir uzskaitītas vairākas jaunas un jau spēkā esošas prioritātes, kas jāfinansē saskaņā ar nākamo DFS. Šajā kontekstā — kāds ir jūsu novērtējums par summām, kas būs vajadzīgas, lai īstenotu pašreizējos politikas virzienus, finansētu jaunas prioritātes un atmaksātu NextGenerationEU parādu?

Ir runa par pamatīgu ES budžeta pārveidi, lai budžets ilgtermiņā būtu mērķtiecīgāks, elastīgāks, ietekmīgāks un vienkāršāks. Kāda būs DFS struktūra un kādas ir praktiskās sekas pārejai no budžeta, kas balstīts uz programmām, uz budžetu, kura pamatā ir politikas jomu īstenošana? Kā tas konkrēti ietekmēs izdevumu programmu skaitu un būtību un kā jūs nodrošināsiet, ka NGEU parāda atmaksa nesamazinās finansējumu ES politikas jomām?

Eiropa piedzīvo pamatīgu pārmaiņu laikmetu — mūsu sabiedrības un drošības, mūsu planētas un ekonomikas labā. Pārmaiņu ātrums rada problēmas, kuras var atrisināt tikai ar kopīgu rīcību vienotā Eiropā. Ir pierādījies, ka ar ES budžeta palīdzību tiek sasniegti rezultāti jomās, kuras ir vissvarīgākās mūsu iedzīvotājiem, lauksaimniekiem, pētniekiem, uzņēmumiem un reģioniem visā Eiropā un ārpus tās. Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es izmantošu visus savā rīcībā esošos instrumentus, lai pēc iespējas labāk ar mūsu budžetu stiprinātu Eiropas nākotni.

Kustības virziens ir skaidrs. Jaunievelētās Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas pamatnostādņēs jaunajai Komisijai 2024.–2029. gadam ir izklāstītas mūsu kopīgās prioritātes un uzdevumi nākotnē. Tie ietver gan ilgtspējīgu labklājību un konkurētspēju, gan aizsardzību un drošību, gan atbalstu cilvēkiem un mūsu sabiedrības un dzīves kvalitātes nostiprināšanu, gan mūsu globālās Eiropas izmantošanu demokrātijas un vērtību uzturēšanā. ES budžets attiecas uz visām prioritātēm, un tam būs vajadzīgs visu iestāžu kopīgs darbs. Vēlos precizēt — uzskatu, ka atšķirība starp “vecu vai jaunu”, “tradicionālu vai modernu” ir absolūti mākslīga, — pastāv tikai Eiropas vajadzības un prioritātes, uz kurām visefektīvākajā veidā ir jāreaģē ar budžeta līdzekļiem.

Ņemot vērā visus šos elementus, esmu cieši pārliecināts, ka uzdevumiem, kas mūs sagaida, ir vajadzīgs vērienīgs ES budžets lieluma un plānojuma ziņā. Lai kļūtu par “Komisiju, kas investē”, mums ir vajadzīga efektīvāka un ietekmīgāka Savienības finanšu arhitektūra. ES budžetam ir jābūt virzītājspēkam, lai ES prioritāšu īstenošanai piesaistītu privāto un institucionālo finansējumu un nodrošinātu saskaņotību ar valstu budžetiem, tostarp ar līdzfinansējumu. Pastiprināti un modernizēti ieņēmumi, jo īpaši izmantojot jaunus pašu resursus, būs ļoti būtiski, lai mēs ar ES budžetu spētu sasniegt mūsu kopīgos mērķus. Turklāt būs pienācīgi jāņem vērā *NextGenerationEU* parāda atmaksas sākums.

Pašreizējā daudzgadu finanšu shēma ir kalpojusi par pamatu, lai, pateicoties arī Eiropas Parlamenta atbalstam, risinātu daudzās problēmas, ar kurām ES ir saskārusies pēdējos gados. Tomēr, ņemot vērā shēmas sarežģītību un neelastību, ir atklājušies arī strukturāli trūkumi, kas skar tās spēju ātri reaģēt uz jaunām prioritātēm un vajadzībām.

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es apņemos sadarboties ar Eiropas Parlamentu un dalībvalstīm, lai panāktu mūsu mērķu sasniegšanai piemērotu turpmāko budžetu, kas būs mērķtiecīgāks, vienkāršāks un ietekmīgāks.

Mērķtiecīgāks. Lai sasniegtu mūsu Savienības mērķus, es veicināšu uz politikas jomām balstītu budžetu. Praksē tas nozīmē budžetu, kas atbalsta Eiropas sabiedriskos labumus un pozitīvu papildu ietekmi, lai sasniegtu mūsu kopīgos mērķus, jo īpaši attiecībā uz aizsardzību un drošību, ilgtspējīgu labklājību un konkurētspēju, kā arī

demokrātiju un sociālo taisnīgumu. Tam nepieciešams mazāk programmu, taču mērķtiecīgākas programmas, un plāns katrai valstij, ar ko sasaista galvenās reformas ar investīcijām, kas vērstas uz jomām, kurās ES rīcība ir visvairāk vajadzīga. Lai to panāktu, ir jākoordinē un dažos gadījumos jāpielāgo mūsu dažādās politikas jomas un instrumenti, kas vajadzīgi, lai sasniegtu mūsu mērķus. Tas ietvers, piemēram, pastiprinātu kohēzijas un izaugsmes politiku, kuras prioritāte ir reģioni un kura izstrādāta partnerībā ar valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm. Ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija ir vienotas Eiropas pamats. Lai nostiprinātu ES konkurētspēju un kohēziju, mums ir jāpielāgo sava politika un instrumenti konkrētajām problēmām dalībvalstīs un to reģionos, kas būtu cieši jāiesaista šīs politikas un instrumentu izstrādē, un, lai veicinātu sinerģiju, jāstiprina saikne starp investīcijām un reformām. Uz politikas jomām balstīts budžets ir labi pielāgots inovācijas un ideju bagātības veicināšanai Eiropā. Pētniecība un inovācija, zinātne un tehnoloģija ir mūsu ekonomikas prioritāte. Mums ir jāizmanto viss Eiropas potenciāls kā inovācijas dzinējspēks. Eiropas Konkurētspējas fonds nodrošinās investīciju spēju atbalstīt stratēģiskas nozares, kas ir kritiski svarīgas ES konkurētspējai. Tas būs vērsts uz mūsu ekonomikas un uzņēmumu vajadzībām, sākot ar mūsu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, un tādējādi palīdzēs risināt Dragi ziņojumā konstatētās problēmas.

Vienkāršāks. Ja vēlamies panākt pārmaiņas cilvēku dzīvē, jāpanāk, lai ES līdzekļi būtu viegli un ātri pieejami finansējuma saņēmējiem. ES izdevumi ir sadalīti pārāk daudzās programmās, no kurām ar dažām finansē viena un tā paša veida darbības, bet ar atšķirīgām prasībām un grūtībām efektīvi apvienot finansējumu. Dragi ziņojumā norādīts — “ja ES tērē kolektīvi, tās efektivitāti kavē sadrumstalotība, sarežģītība un neelastība”. Tāpēc es veicināšu mazāk programmu, taču tās būs mērķtiecīgākas, kā arī vienkāršākus noteikumus un procedūras attiecībā uz piekļuvi ES līdzekļiem. Mūsu uzņēmējdarbībai, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, studentiem, pētniekiem un reģioniem nevajadzētu būt spiestiem orientēties sarežģītā daudzu instrumentu sistēmā. Piekļuve informācijai, vienkārši un paredzami atbilstības noteikumi un atgriezeniskās saites atsauksmes par mūsu procedūrām ir galvenie elementi, kas atvieglo piekļuvi ES finansējumam.

Ietekmīgāks. Ar katru eiro, kas iztērēts no Savienības budžeta, ir jāpanāk pārmaiņas. Ar attīstību veicinošu banku atbalstu ES budžets var vēl vairāk veicināt privātā kapitāla labāku izmantošanu un ar to saistītā riska mazināšanu, *in primis* Eiropas Investīciju bankas grupā. Tas būs svarīgi arī aizsardzības jomā, kur mēs strādāsim ar dalībvalstīm un ciešā sadarbībā ar Ziemeļatlantijas līguma organizāciju. Plašāk — ES budžeta labāka izmantošana būs viens no galvenajiem faktoriem, lai nodrošinātu finansējumu, kas nepieciešams zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai. Arī uzlabots ārējās darbības finansējums veicinās savstarpēji izdevīgas partnerības, padarot atbalstu ietekmīgāku un mērķtiecīgāku attiecībā uz mūsu partneriem, kā arī saskaņotāku ar mūsu stratēģiskajām interesēm.

Elastīgāks. Pašreizējā daudzgadu finanšu shēma joprojām nav pietiekami piemērota šodienas un rītdienas mainīgajai pasaulei. Neraugoties uz pirmo veiksmīgo daudzgadu finanšu shēmas pārskatīšanu, tā ir pēdējo četru gadu laikā gūtā galvenā mācība. Es strādāšu pie tā, lai palielinātu budžeta elastību. Mums ir jāsamazina neelastība attiecībā uz iepriekš stingri noteiktu budžetu un resursu pārmērīgu plānošanu, lai ikgadējo budžeta procedūru padarītu atbilstošāku un reaģētspējīgāku uz strauji mainīgajām vajadzībām. Šajā sakarā Komisijai un budžeta lēmējinstīcijai ir kopīga atbildība. Es stingri atbalstīšu ikgadējās budžeta procedūras labāku un stratēģiskāku izmantošanu, ar ko var jēgpilni apmierināt ar mainīgām prioritātēm saistītas vajadzības un dažkārt arī neparedzētas vajadzības.

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es apņemos plaši apspriesties un apmainīties ar informāciju ar visām ieinteresētajām personām, jo īpaši Eiropas Parlamentu un dalībvalstīm, pirms Komisija nāks klajā ar priekšlikumu par nākamo daudzgadu finanšu shēmu. Ar nepacietību gaidu Parlamenta idejas un ieguldījumu, lai izstrādātu jaunu, mūsu nākotnes mērķiem piemērotu budžetu.

4. ES budžeta ieņēmumi un finansējums laikposmam pēc 2027. gada

Jaunievēlētās Komisijas priekšsēdētājas pamatnostādnēs nekas nav teikts par resursiem, kas tieši neattiecas uz aicinājumu stiprināt un modernizēt ES budžeta ieņēmumus. Savā pilnvarojuma vēstulē viņa ir spērusi soli tālāk, aicinot jūs izpētīt visus finansējuma avotus.

Kā jūs nodrošināsiet pietiekamu un ilgtspējīgu finansējumu mūsu kopīgajām prioritātēm? Kā jūs mudināsiet Padomi un dalībvalstis pieņemt lēmumu par pašreizējiem priekšlikumiem attiecībā uz jauniem pašu resursiem un kāda ir atkāpšanās iespēja, ja tas nenotiks? Komisijas aplēses par ieņēmumiem bija tādas, ka tās 2023. gada priekšlikums par grozījumiem attiecībā uz pašu resursiem varētu radīt 36 miljardu EUR ieņēmumu gadā, sākot no 2028. gada. Vai jūs šo aplēsi apstiprināt? Vai plānojat iesniegt grozījumu un/vai jaunu priekšlikumu? Ja jā, uz

kādiem jauniem pašu resursiem vai jauniem ieņēmumu avotiem tas attieksies un kādas korekcijas tas radīs pašreizējos un ierosinātajos pašu resursos? Kā jūs nodrošināsiet, ka budžets ir līdzsvarots?

ES budžetam vienmēr būs jābūt līdzsvarotam. Tā ir Līgumā par Eiropas Savienības darbību noteikta prasība. Savienība vienmēr pildīs savas finansiālās saistības. Līgumā arī noteikts, ka Savienībai ir jānodrošina līdzekļi, kas vajadzīgi, lai tā sasniegtu savus mērķus un īstenotu savu politiku. Patlaban ES budžetu finansē no vairākiem avotiem, no kuriem lielākā daļa ir valstu iemaksas, kuru pamatā ir dalībvalstu nacionālā kopienākuma (NKI) daļa ES NKI.

Katrā gadījumā pilnībā un savlaicīgi tiks atmaksātas summas, kas aizņemtas saskaņā ar *NextGenerationEU*, un ar tām saistītie procenti. Tas nav apšaubāms, par ko liecina ES aizņēmumu AAA reitings.

Lēmumā par pašu resursiem ir noteikti divi skaidri parametri attiecībā uz *NextGenerationEU* aizņēmumu atmaksu, proti, visas saistības tiks pilnībā atmaksātas vēlākais līdz 2058. gada 31. decembrim, un līdz šim datumam tās stabili un paredzami samazināsies.

Attiecībā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu mēs saskarsimies ar skaidrām izvēlēm, jo nevar vienlaikus atmaksāt *NextGenerationEU* līdzekļus un nepalielināt valstu iemaksas ES budžetā, un nevar panākt ES budžetu, kas būtu piemērots mūsu vērienīgajam mērķim, un nenodrošināt jaunus pašu resursus.

Paturot to prātā, 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumā tika aicināts līdz 2026. gadam ieviest jaunus pašu resursus. Šajā nolūkā Komisija 2023. gada jūnijā nāca klajā ar koriģēto paketi, kas saskaņā ar aplēsēm, sākot no 2028. gada, nodrošinās ieņēmumus aptuveni 36 miljardu EUR apmērā gadā (2018. gada cenās). Pamatojoties uz pašreizējām aplēsēm, pašreizējie priekšlikumi nodrošinātu nepieciešamos ieņēmumus, un tos var īstenot nekavējoties. Vajadzības gadījumā tiks sniegtas atjauninātas aplēses.

Es netaupīšu spēkus, lai panāktu progresu šajā jomā, atvērti un aktīvi sadarbojoties ar nākamajām Padomes prezidentvalstīm. Laika ir ļoti maz, bet to vēl var izdarīt. Es zinu, ka varu rēķināties ar Eiropas Parlamenta atbalstu.

5. Parlamenta prerogātas un loma

Lai gan Parlaments atzīst, ka mūsu izdevumos ir vajadzīga vienkāršība un elastība, ātrums un stratēģiska ievirze, un šajā sakarībā norāda uz jaunievēlētās Komisijas priekšsēdētājas nodomu ierosināt uz politikas jomām balstītu budžetu, nevis uz programmām balstītu budžetu, tā prerogātas ir jā saglabā saskaņā ar Līgumiem, Pamatnolīgumu un 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu.

Kā šajā sakarā jūs nodrošināsiet to, ka tiek pilnībā ievērotas Parlamenta prerogātas, demokrātiska kontrole un loma:

- *kā vienam no likumdevējiem — jo īpaši ierobežojot sekundāro tiesību aktu izmantošanu un šajā nolūkā nosakot būtiskus ES izdevumu programmu elementus (piemēram, politikas virzienu mērķus, atbilstības kritērijus utt.), kā arī izmantojot LESD 122. pantu un steidzamības procedūras;*
- *kā vienai no budžeta lēmējinstītūcijas iestādēm — piešķirot gada budžetu konkrētām politiskajām prioritātēm, piemēram, ierosinot pietiekami detalizētu nomenklatūru, lai budžeta lēmējinstītūcija varētu pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus;*
- *pārbaudot ES budžeta un attiecīgo tiesību aktu, tostarp tiesiskuma nosacījumu mehānisma, izpildi un sniedzot regulāru, savlaicīgu un detalizētu informāciju par izpildi, lai nodrošinātu demokrātisku uzraudzību;*
- *visā DFS procesā, piemēram, ierosinot konkrētus pasākumus un darba kārtību, lai nodrošinātu iestāžu sadarbību un dialogu un no jūsu pilnvaru termiņa pirmās dienas regulāri un savlaicīgi sniegtu informāciju Parlamentam saskaņā ar Komisijas kā godīga starpnieka lomu?*

Demokrātiskā leģitimitāte un pārskatatbildība ir būtiska, lai nodrošinātu sabiedrības uzticēšanos Eiropas Savienībai un tās iestādēm.

Esmu apņēmis stiprināt sadarbību un dialogu starp abām mūsu iestādēm ikgadējās budžeta procedūras, daudzgadu finanšu shēmas vai jebkādu citu budžeta aspektu kontekstā. Ja mani apstiprinās, es pilnībā ievērošu un īstenošu 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem.

Daudzos gadījumos, lai pienācīgi reaģētu uz krīzēm, ar kurām ES saskārās pēdējā pilnvaru termiņa laikā, attiecīgajā situācijā bija vajadzīgi ārkārtas finanšu pasākumi, tāpēc bija jāizmanto Līguma par Eiropas Savienības darbību 122. pants. Kā uzsvērts priekšsēdētājas politikas pamatnostādņēs, Komisija turpinās nodrošināt, ka šādu instrumentu izmantošana saskaņā ar minētā panta noteikumiem aprobežojas tikai ar izņēmuma apstākļiem. Ja būs nepieciešams izmantot Līguma par Eiropas Savienības darbību 122. pantu, attiecībā uz manā atbildības jomā esošām lietām es personīgi piedalīšos Parlamenta sēdēs ar iestāžu attiecību un pārredzamības komisāru(-i), lai pilnībā pamatotu šā panta izmantošanu, pilnībā ievērojot 2020. gadā apstiprināto budžeta kontroles procedūru.

Mūsu pienākums ir nodrošināt maksimālu pārredzamību ES pilsoņiem un viņu pārstāvjiem attiecībā uz mūsu budžeta izdevumu izpildi un ES finanšu interešu efektīvu aizsardzību, jo īpaši pret krāpšanu, interešu konfliktiem un tiesiskuma pārkāpumiem. Es personīgi vadīšu Komisijas darbu pie ikgadējā budžeta izpildes apstiprināšanas procesa, koordinēšu attiecības ar Eiropas Parlamentu, kas darbojas kā budžeta izpildes apstiprinātājiestāde, un ar Eiropas Revīzijas palātu. Esmu cieši apņēmis nodrošināt pārredzamību, lai varētu jēgpilni pārbaudīt ES budžeta izpildi visās tā dimensijās. Tas, protams, ietver Nosacītības regulas īstenošanu. Es personīgi raudzīšos, lai Parlaments tiktu regulāri informēts par notiekošo procedūru gaitu.

Turklāt vienkāršāks un elastīgāks budžets ar mazāku programmu skaitu palielinātu ikgadējo budžeta sarunu nozīmi. Līdz ar to tiktu pastiprināta Eiropas Parlamenta kā vienas no budžeta lēmējinstīcijām loma ikgadējā budžeta piešķiršanā konkrētām un strauji mainīgām politiskajām prioritātēm.

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es nodrošināšu, ka Parlamentam ir piekļuve visai attiecīgajai informācijai, lai tas varētu īstenot savas prerogatīvas un pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus.

Es plānoju plaši apspriesties un apmainīties ar informāciju pirms nākamās daudzgadu finanšu shēmas pieņemšanas un visā sarunu gaitā cieši sadarboties ar Eiropas Parlamentu, lai nodrošinātu ātru un savlaicīgu vienošanos. Ja mani apstiprinās komisāra amatā, jau pirmajās pilnvaru dienās es ierosināšu rīkot regulāru dialogu ar Parlamenta referentiem par turpmāko daudzgadu shēmu, lai mums būtu iespēja apmainīties viedokļiem. Es ļoti augstu vērtēju Eiropas Parlamenta viedokli un ierosinājumus un priecāšos sadarboties ar jums saistībā ar mūsu nākamo priekšlikumu, lai maksimāli izmantotu pieredzi, kas gūta saistībā ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu un *NextGenerationEU*. Mūsu visu pienākums ir nodrošināt, lai nākamais ES budžets visefektīvākajā un lietderīgākajā veidā kalpotu mūsu kopējās politikas mērķiem.

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es vienmēr veicināšu partnerību un sadarbību starp Eiropas iestādēm. Komisijas uzdevums un pienākums ir rīkoties kā godīgam starpniekam, nodrošinot labu tehnisko lietpratību un gādājot, ka visi viedokļi tiek uzklauti un ņemti vērā. Šajā sakarā esmu apņēmis veicināt pastāvīgu dialogu ar Eiropas Parlamentu un Padomi un starp mūsu trim iestādēm saskaņā ar mūsu attiecīgajām prerogatīvām, kas izklāstītas Līgumos. Esmu gatavs kopā ar visām iesaistītajām pusēm novērtēt, vai nākotnē varētu uzlabot mūsu pašreizējo sadarbību un kā to izdarīt.

Budžeta kontroles komitejas jautājumi

6. ANM līdzekļi un uz sniegumu balstīts finansējums nākotnē

Atvērto izdevumu un noturības mehānisma (ANM) īstenošanas modelis nozīmē būtiskas izmaiņas ES finansējumā, ciktāl līdzekļu izmaksa ir balstīta uz mērķrādītāju un atskaites punktu izpildi un nav saistīta ar izmaksām. Gan Revīzijas palāta, gan Parlaments ir norādījuši uz šā modeļa nopietniem trūkumiem attiecībā uz kontroli un pārredzamību. Ja netiks veikti būtiski uzlabojumi, šī jaunā sistēma nevar kalpot par turpmāko ES izdevumu plānu. Kādi ir jūsu plāni uzlabot ANM izdevumu uzraudzību, jo īpaši novēršot dubultu finansēšanu, nodrošinot pārredzamību un šajā nolūkā ziņojot par līdzekļu galasaņēmējiem, kā arī nodrošinot valstu un Eiropas juridisko prasību ievērošanu? Kā ANM izstrādē un īstenošanā gūto pieredzi jūs piemērosiet citiem uz sniegumu balstītiem mehānismiem un kāda ir jūsu nostāja saistībā ar uz sniegumu balstītu mehānismu izveidi nākotnē, jo īpaši

nākamajā DFS? Kā jūs nodrošināsiet, ka snieguma novērtēšanas mehānismi ir vērsti uz iznākumu, nevis tiešajiem rezultātiem, un novērš zaļmaldināšanu? Kādas konkrētas darbības tiešās pārvaldības fondu (attiecībā uz ANM) un dalītās pārvaldības fondu īstenošanā jūs veiksiet, lai ievērojami samazinātu birokrātisko slogu, tostarp palielinot digitalizāciju, un nodrošinātu, ka ES fondi rada izaugsmi?

Laika gaitā ir ievērojami nostiprināta ES budžeta orientācija uz sniegumu. Ar Eiropas Parlamenta atbalstu ir uzlabota rādītāju stabilitāte un izveidoti tādi īpaši mehānismi kā snieguma satvari, kuros piešķirumi tiek daļēji sadalīti atbilstoši sasniegtajiem mērķiem, ar izmaksām nesaistīta finansējuma ieviešana kā iespēja attiecībā uz kohēzijas politikas fondiem un kā norma attiecībā uz Atvērto tirdzniecības un noturības mehānismu, Sociālā klimata fondu, Ukrainas mehānismu vai Rietumbalkānu mehānismu un stingrāka orientācija uz sniegumu kopējā lauksaimniecības politikā, kas tagad tiek īstenota, izmantojot stratēģiskos plānus.

Tomēr vēl ir daudz jāmācās no iepriekšējās pieredzes, gan ņemot vērā tos elementus, kas darbojas labi, gan tos, kas ir jāuzlabo. Šajā sakarā es atzīstu un novērtēju Parlamenta un jo īpaši Budžeta kontroles komitejas un Eiropas Revīzijas palātas lomu dažādu instrumentu un programmu darbības novērtēšanā ar mērķi padarīt tos efektīvākus un lietderīgākus un labāk aizsargāt Savienības finanšu intereses. Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es, izstrādājot nākamās daudzgadu finanšu shēmas struktūru, pienācīgi ņemšu vērā šo iestāžu konstatējumus un ieteikumus.

Kā minēts iepriekšējā atbildē, mūsu pienākums ir nodrošināt maksimālu pārredzamību ES pilsoņiem un viņu pārstāvjiem. Šajā sakarā es ļoti atzinīgi vērtēju pārskatīto Finanšu regulu, kas nodrošinās, ka no 2028. gada tiks publicēti dati par ES finansējuma saņēmējiem, ņemot vērā visu ES budžetu un attiecībā uz visiem pārvaldības veidiem, tostarp uz sniegumu balstītām programmām dalībvalstīs.

Dalībvalstu un ieinteresēto personu pieprasījumi veikt vienkāršošanu ir pilnībā pamatoti, un, ja mani apstiprinās komisāra amatā, es uz tiem reaģēšu. Mums ir jāsamazina administratīvais slogs visiem saņēmējiem, t. i., uzņēmumiem, lauksaimniekiem, iedzīvotājiem un nevalstiskajām organizācijām, valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, vienlaikus turpinot nodrošināt ES līdzekļu efektīvu kontroli. Jo sarežģītāki ir noteikumi, jo lielāks ir izdevumu kļūdu risks. Ja ES budžets būs vienkāršāks un mērķtiecīgāks, kļūdu risks pats par sevi būs samazināts un pareiza finanšu pārvaldība nostiprināta.

Paturot to prātā, es stingri sekmēšu digitalizāciju ar mērķi samazināt administratīvo slogu ES finansējuma saņēmējiem. Digitalizācijai būtu jāuzlabo arī datizācijas un riska novērtējuma instruments, ko Komisija nodrošina dalībvalstīm, lai uzlabotu kontroli un revīziju. Cita starpā tā mērķis ir novērst nopietnus pārkāpumus, piemēram, dubultu finansēšanu, krāpšanu un interešu konfliktus. Es darišu visu iespējamo, lai pārliecinātu visas dalībvalstis par šā datizācijas un riska novērtējuma instrumenta obligātu ieviešanu. Instrumentam vajadzētu būt sadarbspējīgam ar dalībvalstu datubāzēm, lai nodrošinātu, ka dati tiek vākti un glabāti tikai vienu reizi. Šai informācijas centralizācijai būtu jāiet roku rokā ar citām darbībām administratīvā sloga samazināšanai, vienlaikus turpinot nodrošināt visaugstākos ES finanšu interešu aizsardzības standartus, piemēram, tā ir vienotās revīzijas pieeja vai vienas pieturas aģentūras izveide ES līdzekļu saņēmējiem. Šis ir viens piemērs tam, ka ir plašas iespējas vēl vairāk racionalizēt un vienkāršot noteikumus, kas reglamentē ES izdevumus.

Es sadarbošos ar visām ieinteresētajām personām turpmāko Savienības budžeta programmu izstrādē, mācoties no tagadējās pieredzes, jo īpaši attiecībā uz sniegumu, vienkāršību un elastību, ātrumu un stratēģisko ievirzi, un vienlaikus īpašu uzmanību pievēršot ES finanšu interešu aizsardzībai.

7. Krāpšanas apkarošanas sistēma

Līdz ar EPPO izveidi ES krāpšanas apkarošanas sistēma sasniedza vēl vienu svarīgu pagriezienu punktu, taču, nepastāvot daudzu iesaistīto komponentu koordinācijai, rezultāti ES budžeta aizsardzībā, šķiet, nav optimāli. Kādus pasākumus jūs plānojat veikt, lai taustāmā un izmērāmā veidā uzlabotu ES finanšu interešu aizsardzību? Kādus pasākumus nolūkā uzlabot savu par krāpšanas apkarošanu atbildīgā komisāra atbildību jūs ierosināsiet, lai nodrošinātu labāku koordināciju starp visiem krāpšanas apkarošanas jomas komponentiem, tostarp OLAF, EPPO, Eiropu un Eurojust? Vai, piemēram, OLAF un EPPO apvienošana varētu radīt labāku sinerģiju un rezultātus un kā varētu uzlabot līdzekļu atgūšanu krāpniecisku un nepareizu izdevumu gadījumā?

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, manos ikdienas pienākumos būs nodrošināt, ka Komisija ievēro visaugstākos finanšu kontroles standartus un visefektīvākajā veidā aizsargā ES budžetu, jo īpaši pret visnopietnākajiem riskiem,

piemēram, krāpšanu, korupciju, organizēto noziedzību un interešu konfliktiem. Esmu pārliecināts, ka efektīvi mehānismi ES budžeta aizsardzībai pret krāpšanu būtu jāuzskata par nākamās daudzgadu finanšu shēmas neatņemamu sastāvdaļu. Savienības finanšu interešu aizsardzība virzīs manus centienus kopā ar esošajām neatkarīgajām izmeklēšanas struktūrām, piemēram, Eiropas Prokuratūru (*EPPO*) un Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), izstrādāt / stiprināt krāpšanas apkarošanas sistēmu, kas ir viena no galvenajām Komisijas atbildības jomām.

Es turpināšu uzlabot mūsu budžeta izdevumu vispārējo sniegumu un pastiprināt cīņu pret krāpšanu un korupciju, pieņemot konkrētus pasākumus un iniciatīvas un koordinējot darbības ar komisāriem(-ēm), kas atbildīgi(-as) par attiecīgajām politikas jomām. Piemēram, es plānoju pastiprināt un uzlabot Komisijas preventīvās krāpšanas apkarošanas darbības. Komisijas stratēģijā krāpšanas apkarošanai paredzēts, ka krāpšanas apkarošanas programmā ļoti svarīga ir digitālo rīku plašāka izmantošana, sadarbība un nostiprināta krāpšanas apkarošanas sistēma, un es centīšos sasniegt šos mērķus. Pēc Finanšu regulas pārskatīšanas būtu pilnībā jāizmanto agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmas (*EDES*) potenciāls, lai izslēgtu visus gadījumus, kas apdraud ES budžetu. Tas arī prasa uzlabot datizraces un riska novērtējuma instrumentu izmantošanu, lai izvairītos no smagiem pārkāpumiem, piemēram, interešu konfliktiem vai dubultas finansēšanas. Es arī plānoju mudināt dalībvalstis pilnībā izmantot Pārkāpumu pārvaldības sistēmu (*IMS*) — IT rīku, ko tās izmanto, lai ziņotu par pārkāpumiem un krāpšanu. Pilnīgi un kvalitatīvi dati nodrošinās labāku analīzi un labāku izpratni par norisēm šajā jomā.

Es plānoju cieši sadarboties ar demokrātijas, tieslietu un tiesiskuma komisāru(-i), lai nodrošinātu, ka turpmākajā ilgtermiņa budžetā ir ietverti stingri pretkorupcijas aizsardzības pasākumi, kas attiecas uz visiem fondiem, un ka Eiropas finansējums tiek atvēlēts, lai atbalstītu valstu pasākumus korupcijas apkarošanai un lai aizsargātu gan Savienības, gan tās dalībvalstu finanšu intereses.

Attiecībā uz *ex post* pasākumiem Savienības budžeta aizsardzībai es rūpīgi izvērtēšu, vai var uzlabot Komisijas pašas revīzijas sistēmu krāpšanas atklāšanai un kā to izdarīt; tam jānotiek arī saistībā ar valstu iestāžu veiktajām revīzijām. Turklāt kopā ar attiecīgajiem(-ām) komisāriem(-ēm) es plānoju meklēt veidus, kā atvieglot kriminālvajāšanu pārrobežu korupcijas lietās, kas ietekmē Savienības līdzekļus un kuras dalībvalstis nevar izskatīt vienas pašas.

Efektīvas sadarbības nodrošināšana starp visiem krāpšanas apkarošanā iesaistītajiem ir izšķiroša cīņā pret krāpšanu, kas apdraud finanšu intereses gan Savienības, gan dalībvalstu līmenī. Tādējādi, lai vēl vairāk stiprinātu koordināciju starp tiem, es plānoju vadīt ES krāpšanas apkarošanas sistēmas pārskatīšanu. Šajā sakarā, cieši sadarbojoties ar demokrātijas, tieslietu un tiesiskuma komisāru(-i) un iekšlietu un migrācijas komisāru(-i), es izmantošu notiekošos un gaidāmos Eiropas Prokuratūras, Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai, Eiropas Savienības Aģentūras tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropols) un Eiropas Savienības Aģentūras tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (*EUROJUST*) regulu izvērtējumus. Pamatojoties uz šo izvērtējumu rezultātiem, arī saistīto tiesību instrumentu iespējama pārskatīšana varētu būt iespēja radīt lielāku sinerģiju un maksimāli izmantot potenciālo papildināmību. Es mudinātu vajadzības gadījumā pārskatīt arī šo iestāžu darba vienošanās, lai veicinātu netraucētu sadarbību. Arī šajā sakarā es plānoju cieši sadarboties ar demokrātijas, tieslietu un tiesiskuma komisāru(-i) un iekšlietu un migrācijas komisāru(-i), lai koordinētu satvaru savlaicīgai un efektīvai informācijas apmaiņai un sadarbībai starp dažādajām izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un tiesībaizsardzības iestādēm ES līmenī.

Īpaši attiecībā uz Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai es turpināšu to atbalstīt tā svarīgā uzdevuma sekmīgā izpildē, proti, veikt administratīvas izmeklēšanas par pārkāpumiem un krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses. Es izvērtēšu arī nepieciešamību pārskatīt tā pilnvaras, piemēram, lai atbalstītu ES tiesību aktu izpildi krāpšanas gadījumos, kas skar dažādas dalībvalstis. Turklāt es vadīšu apspriešanos, kas skar Komisijas iekšējās pamatnostādnes par Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai ziņojumu izmantošanu.

Kopš 2021. gada jūnija, kad Eiropas Prokuratūra sāka savu operatīvo darbību, Komisija ir atbalstījusi Eiropas Prokuratūru un sadarbojusies ar to, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses. Mans nodoms ir mudināt turpināt atbalstīt Eiropas Prokuratūru tās uzdevuma — izmeklēt noziegumus, kas skar Savienības un tās dalībvalstu finanšu intereses, un saukt pie atbildības par tiem — sekmīgā īstenošanā. Tādējādi galu galā būtu jāpanāk lielāka ES līdzekļu atgūšana. Ja mani apstiprinās, es apņemos arī stiprināt agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmas izmantošanu, pamatojoties uz faktiem, ko savā izmeklēšanā konstatējusi Eiropas Prokuratūra. Notiekošā Eiropas Prokuratūras regulas izvērtēšana nodrošinās pamatu iespējamām turpmākām darbībām, kuru mērķis ir stiprināt Eiropas Prokuratūras lomu tādu smagu noziegumu apkarošanā, kas skar Savienības finanšu intereses. Es arī plānoju atbalstīt padziļinātu apmaiņu tehniskā līmenī starp Komisijas dienestiem un Eiropas Prokuratūru,

piemēram, lai apzinātu risinājumus informācijas apmaiņai vai apspriestu iespējamās krāpšanas atklāšanas trūkumus.

Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai un Eiropas Prokuratūrai krāpšanas apkarošanas sistēmā ir atšķirīgas, taču papildinošas lomas un prerogatīvas. No vienas puses, Eiropas Prokuratūra ir neatkarīga Eiropas Savienības prokuratūra, kas ir atbildīga par kriminālizmeklēšanu, kriminālvajāšanu un apsūdzības celšanu par noziegumiem pret Savienības un tās dalībvalstu finanšu interesēm. No otras puses, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai izstrādā Komisijas krāpšanas apkarošanas politiku un veic administratīvas izmeklēšanas par krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas vērstas pret ES budžetu, korupciju un smagiem pārkāpumiem administratīvā līmenī, bez pilnvarām veikt kriminālizmeklēšanu un kriminālvajāšanu. Manuprāt, lai nodrošinātu ES finansiālo interešu aizsardzību, mums būtu jāvelta pastiprināta uzmanība nevis šo divu struktūru apvienošanai, kuras iespējamība juridiski ir apšaubāma, bet gan to sadarbības un papildināmības uzlabošanai, un šis jautājums ir viena no prioritātēm manu pilnvaru ietvaros. Lai nodrošinātu visaptverošu ES budžeta un mūsu ES naudas aizsardzību, ir vajadzīgi gan krimināltiesiski, gan administratīvi līdzekļi.

Mans galīgais mērķis, ja mani apstiprinās komisāra amatā, ir nodrošināt, ka visi nelikumīgi iegūtie līdzekļi tiek atgūti un atgriezti ES budžetā, ka tie, kas izdarījuši noziegumus pret Savienības un tās dalībvalstu finanšu interesēm, tiek ātri un efektīvi saukti pie atbildības un ka viņiem tiek piemēroti efektīvi un atturoši sodi.

8. Tiesiskuma nosacījumu mehānisms

Regula par tiesiskuma nosacījumiem bija būtisks sasniegums iepriekšējā sasaukuma laikā, jo tā noteica, ka ES līdzekļu izmaksāšana dalībvalstīm ir atkarīga no tiesiskuma standartu ievērošanas. Neraugoties uz to, ka Komisijai paredzētas skaidras juridiskas saistības informēt Eiropas Parlamentu, parasti mediji bija labāk informēti nekā Parlaments.

Kādus pasākumus jūs veiksit, lai izpildītu savas juridiskās saistības pilnībā un nekavējoties informēt Eiropas Parlamentu un būt neierobežoti pieejamam strukturētam dialogam?

Kā jūs nodrošināsiet tiesiskuma un Savienības vērtību pilnīgu ievērošanu pašreizējo un nākotnes ES fondu īstenošanā? Kā jūs novērsīsiet pretrunas un nodrošināsiet saskaņotu pieeju pašreizējo instrumentu, tostarp tiesiskuma nosacījumu mehānisma, horizontālo veicinošo nosacījumu un ziņojuma par tiesiskumu, piemērošanā, lai sasniegtu minēto mērķi? Kādas darba vienošanās jūs ieviešīsiet, lai sadarbotos ar demokrātijas, tieslietu un tiesiskuma komisāru?

Es stingri atbalstīšu jaunievēlētās Komisijas priekšsēdētājas fon der Leienas apņemšanos nākamās Komisijas pilnvaru laikā stiprināt tiesiskumu un, ja mani apstiprinās, es ceru uz ciešu sadarbību ar Parlamentu šajā kritiski svarīgajā jautājumā. Saistībā ar ES līdzekļiem tiesiskuma ievērošana ir obligāta.

Parlamentam ir bijusi izšķiroša nozīme vispārējā nosacītības režīma ieviešanā. Saskaņā ar Nosacītības regulu es nekavējoties informēšu Parlamentu par visiem pasākumiem, kas ierosināti, pieņemti vai atcelti saskaņā ar šo regulu. Turklāt es ceru uz abu iestāžu pastāvīgu sadarbību šajos jautājumos.

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, nākamajā daudzgadu finanšu shēmā es ierosināšu stingrus tiesiskuma aizsardzības pasākumus. To pamatā būtu vispārējā nosacītības režīma piemērošana visiem līdzekļiem. Otrkārt, mums būs jāizdara secinājumi, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta, īstenojot pašreizējo budžetu un *NextGenerationEU*. Piemēram, Atvēršanas un noturības mehānisms un veicinošie nosacījumi saskaņā ar kohēzijas politiku ir parādījuši, kā ar ES budžetu var veicināt reformas, kas stiprina tiesiskumu dalībvalstīs. Tajā pašā laikā ar tiesiskumu saistītu nosacījumu piemērošana saistībā ar finansējumu dažādos instrumentos ir apliecinājusi, ka noteikumus ir iespējams racionalizēt, lai tie būtu vēl efektīvāki.

Korupcija mazina iedzīvotāju uzticēšanos publiskajai pārvaldei, kā arī tās efektivitāti un tādējādi kaitē tam, ko mēs cenšamies sasniegt ar ES budžetu — mums ir jāaglabā nulles tolerances politika pret korupciju. Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es cieši sadarbošos ar demokrātijas, tieslietu un tiesiskuma komisāru(-i), kā arī citiem attiecīgajiem(-ām) komisāriem(-ēm), lai palīdzētu izstrādāt visaptverošu un skaidru ES pieeju korupcijas apkarošanai un nodrošinātu, ka ES finansējums tiek atvēlēts valstu pasākumiem, kuru mērķis ir stiprināt tiesiskumu, piemēram, finansējot korupcijas novēršanas un apkarošanas un ES finanšu interešu aizsardzības pasākumus.

Ziņojums par tiesiskumu un tā ieteikumi ir nozīmīgs avots tiesiskuma jautājumu uzraudzībai dalībvalstīs. Ziņojumam ir būtiska nozīme, ņemot vērā novērtējumus, ko veic saskaņā ar Nosacītības regulu. Konstatējumiem Nosacītības regulas ietvaros, tostarp, ja tie izriet no ziņojuma par tiesiskumu, saskaņā ar Nosacītības regulas prasībām ir jābūt saistītiem ar ES budžetu, un, kā apstiprinājusi Tiesa, šim novērtējumam jābūt balstītam uz pierādījumiem.

Turpmāk mums būs jāstrādā pie tā, lai vēl vairāk stiprinātu saikni starp finansiālo atbalstu un ziņojumā par tiesiskumu dalībvalstīm sniegtajiem ieteikumiem.

Juridiskās komitejas jautājums

9. Publiskā pārvalde

Kādā veidā jūs kā par valsts pārvaldi atbildīgā komisāra amata kandidāts nodrošināsiet, ka Eiropā darbojas moderna un efektīva publiskā pārvalde, kas palīdz īstenot Savienības politikas virzienus un panākt pārmaiņas eiropiešu ikdienas dzīvē, tostarp ņemot vērā ieteikumus Komisijai, kuras Parlaments 2023. gada 22. novembrī pieņēma saskaņā ar LESD 225. pantu attiecībā uz tiesību akta priekšlikumu, kura pamatā ir LESD 298. pants, regulai par atklātu, efektīvu un neatkarīgu Eiropas Savienības administrāciju (sk. EP rezolūciju A9-0309/2023 — 2021/2161(INL)), kā arī attiecībā uz administratīvo procedūru digitalizācijas principiem un digitālo risinājumu izstrādes un ieviešanas principiem?

Eiropai ir jāattaisno uz to liktās cerības, ņemot vērā bažas un problēmas, ar kurām cilvēki saskaras savā dzīvē, un jārod visaptveroši risinājumi, kas mūsu sabiedrībā nodrošinātu tik pamatīgas pārmaiņas, lai neviens netiktu atstāts novārtā. Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es pilnībā apņemos nodrošināt mūsdienīgu un efektīvu pārvaldi, kas īsteno mūsu politiskās prioritātes, kā izklāstīts jaunievēlētās priekšsēdētājas man adresētajā pilnvarojuma vēstulē. Es vēlos, lai pārvalde būtu ne tikai efektīva, bet arī pielāgota iespējām un problēmām, ar kurām tā saskaras, sākot no liela spiediena uz resursiem un jaunu tehnoloģiju izmantošanas un beidzot ar gatavošanos lielākai savienībai nākotnē.

Īstenojot šo redzējumu, būšu gan radošs, gan izvirzīšu lielākus mērķus, ņemot vērā mūsu publiskās pārvaldes turpmākas modernizācijas potenciālu. Lai to panāktu, es veikšu Komisijas organizācijas un darbību plaša mēroga pārskatīšanu, ko papildinās ārēja salīdzinošā vērtēšana. Es atzīstu, ka šo visaptverošo uzdevumu nevaru paveikt viens pats. Tāpēc es izveidošu augsta līmeņa pārdomu grupu, kuras atziņas un lietpratība būs vērtīgs ieguldījums Komisijas civildienesta nākotnes veidošanas procesā. Turklāt es plānoju izmantot plašās zināšanas, kas pieejamas esošajos sadarbības tīklos, piemēram, Eiropas publiskās pārvaldes tīklā, un balstīties uz pieredzi, kas gūta, veicot iepriekšējās pārskatīšanas.

Pamatojoties uz panākto progresu, jo īpaši dzimumu līdzsvara jomā, es turpināšu centienus panākt daudzveidīgu un iekļaujošu darbinieku kopumu, kas vairāk pārstāvētu cilvēkus, kuriem mēs kalpojam. Šajā nolūkā būtisks priekšnoteikums ir droša darbavieta, un, ja mani apstiprinās, es pilnībā izmantošu Komisijas pārstrādāto aizskarošas izturēšanās novēršanas politiku, lai veicinātu cieņas un uzticēšanās kultūru. Īpašu uzmanību pievērsīšu arī tam, lai uzlabotu Komisijas darbinieku ģeogrāfisko līdzsvaru. Visbeidzot, es turpināšu darbu pie mūsu personāla un ēku drošības uzlabošanas.

Tikpat svarīgs pamats civildienesta nodrošināšanai nākotnē ir ļoti efektīva talantu pārvaldība. Komisijai būs jāuzlabo sava spēja piesaistīt labākos talantus visās dalībvalstīs un viņus iesaistīt un pilnveidot viņu prasmes visā viņu karjeras laikā, pamatojoties uz mobilitātes politiku, kas ļauj darbiniekiem gūt panākumus un veicināt mūsu prioritāšu īstenošanu.

Jau ir panākts ievērojams progress virzībā uz zaļu un digitālu civildienestu, izveidojot efektīvu, modernu un ilgtspējīgu darba vidi, kurā darbinieki darbojas pilnīgā hibrīddarba vidē un efektīvi izmanto jaunās digitālās tehnoloģijas un zināšanu pārvaldības rīkus. Mans mērķis ir turpināt šo progresu un spert vēl lielākus soļus ceļā uz dinamiskām un sadarbīgām darba metodēm un struktūrām, ko atbalsta racionalizēti un vienkāršoti cilvēkresursu procesi un politika. Tie ir neizbēgami, lai Komisijas dienesti ar ierobežotiem resursiem varētu īstenot politikas prioritātes, kuru skaits aug.

Apņēmbā sasniegt šos mērķus es uzņemos veicināt lielāku saskaņotību, sadarbību un sinerģiju ar citām ES iestādēm, aģentūrām un struktūrām, tostarp saistībā ar Komisijas organizācijas un darbību plaša mēroga pārskatīšanu, cenšoties panākt modernu un efektīvu publisko pārvaldi visam ES civildienestam.

Es atbalstu arī Parlamenta mērķi nodrošināt iedzīvotājiem un uzņēmumiem pārredzamu, pieejamu, taisnīgu un efektīvu ES pārvaldi, kuras pamatā ir skaidrs digitalizētu administratīvo procedūru pamatprincipu kopums, kā savā jaunākajā ziņojumā uzsver profesors Dragi.

Tiecoties sasniegt šo mērķi, Komisija ir ievērojami pavisinājusies uz priekšu, tostarp izstrādājusi savu mākslīgā intelekta modeli mašintulkošanai, ko izmanto, lai pārvarētu valodas barjeras un atvieglotu iedzīvotāju mijiedarbību ar ES pārvaldi. Mans mērķis ir izmantot šīs speciālās zināšanas, lai vēl vairāk atbalstītu daudzvalodību ES lielajā valodu modelī, piedāvājot progresīvus uz mākslīgo intelektu balstītus daudzvalodu pakalpojumus visās ES valodās un uzlabojot ES pārvaldes un digitālo publisko pakalpojumu pieejamību.

Esmu informēts par Eiropas Parlamenta jau ilgu laiku pausto aicinājumu, jo īpaši 2023. gada novembra rezolūcijā saskaņā ar LESD 225. pantu, pieņemt vienu kopīgu administratīvās procedūras regulu. Komisija atbildēja 2024. gada februārī un paziņoja par sagatavošanās darbu pie piemērotākajiem turpmākajiem pasākumiem saistībā ar pozitīvu atbildi. Šis noteiktais darbs ļaus nākamajai kolēģijai lemt par konkrētiem pasākumiem, tostarp iespējamiem likumdošanas pasākumiem, lai vislabāk īstenotu Parlamenta ieteikumus.

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas jautājums

10. Kā jūs plānojat turpināt Tiesiskuma nosacījumu regulas izpildi, jo īpaši attiecībā uz nekonsekvenci tiesiskuma kritēriju novērtēšanā saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulu, ANM regulu un nesen pārstrādāto Finanšu regulu? Vai esat gatavs apņemt pilnībā izmantot šos instrumentus, ja vien ir izpildīti pārējie šo instrumentu paredzētie nosacījumi, piemēram, gadījumos, kad Komisija pati konstatē Savienības vērtību pārkāpumus (ziņojumā par tiesiskumu vai citos ziņojumos) un ja dalībvalstis neievēro Komisijas ieteikumus vai attiecīgo Eiropas Savienības Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru? Kādus šā tiesiskā regulējuma uzlabojumus jūs ierosināsit pirms jaunās daudzgadu finanšu shēmas? Kā jūs nodrošināsit, ka līdzekļu iesaldēšana tiek atcelta tikai tad, ja ir izpildīti attiecīgie dalībvalstu ANP noteiktie atskaites punkti tiesiskuma jomā? Kā jūs nodrošināsit saskaņotu krāpšanas apkarošanas sistēmu un efektīvu sadarbību starp dažādiem dalībniekiem ES līmenī, tostarp Eiropas Prokuratūru (EPPO) un OLAF? Kādus pasākumus jūs veiksiet, lai, izmantojot krimināltiesības, apkarotu krāpšanu, kas apdraud Savienības finanšu intereses, jo īpaši nolūkā stiprināt EPPO kompetenci un resursus? Kā jūs nodrošināsit efektīvu sadarbību starp tiesībaizsardzības iestādēm, valstu un ES prokuroriem, jo īpaši attiecībā uz informācijas apmaiņu?

Esmu apņēmis turpināt rūpīgi uzraudzīt tiesiskuma situāciju visās dalībvalstīs un nodrošināt taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi saskaņā ar Nosacītības regulu. Tas ļauj ES veikt pasākumus, piemēram, apturēt maksājumus vai veikt finanšu korekcijas, lai aizsargātu Savienības budžetu pret tiesiskuma principu pārkāpumiem dalībvalstīs. Tomēr Nosacītības regula pati par sevi nav paredzēta, lai reaģētu uz ES vērtību pārkāpumiem, bet ir instruments, ko izmanto situācijās, kuras ir tieši saistītas ar Savienības finanšu interešu aizsardzību. Tad, ja citus Savienības budžeta aizsardzības instrumentus nevar izmantot efektīvāk, izmanto Nosacītības regulu. Pasākumus saskaņā ar Nosacītības regulu var veikt paralēli citiem instrumentiem, kā tas ir Ungārijas gadījumā, kurā bija izpildīti arī tie nosacījumi, kas nepieciešami, lai Komisija izmantotu Kopīgo noteikumu regulā iekļauto horizontālo veicinošo nosacījumu attiecībā uz Pamattiesību hartu un atskaites punktus saskaņā ar Atvēršanas un noturības mehānismu.

Lai gan katram instrumentam ir savi mērķi un procesuālie noteikumi, es kopā ar pārējiem kolēģijas locekļiem, kas ir atbildīgi par to piemērošanu, nodrošināšu pilnīgu koordināciju un saskaņotību, tos attiecīgi izmantojot. Es nevilcināšos atbalstīt to pilnvaru pilnīgu izmantošanu, kas piešķirtas saskaņā ar katru instrumentu, lai efektīvi aizsargātu Savienības finanšu intereses saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem.

Raugoties nākotnē, es apņemos nākamajā daudzgadu finanšu shēmā ierosināt stingrus tiesiskuma aizsardzības pasākumus. Politikas pamatnostādņēs bija skaidri pausts, ka svarīgs nākamās Komisijas uzdevums būs noteikt, kā ar ES budžetu vislabāk var veicināt reformas, ar kurām tiek stiprināts tiesiskums. Šajā sakarā mēs mācīsimies no pieredzes, kas gūta ar instrumentu *NextGenerationEU*, kas daudzos gadījumos ir parādījis, kā ar ES budžetu var veicināt arī tiesiskumu nostiprinošas reformas. Piemēram, ņemot vērā atskaites punktus Atvēršanas un noturības mehānisma ietvaros, kas saistīti ar ES finanšu interešu aizsardzību, un dažos gadījumos arī atskaites

punktus tiesiskuma jomā, maksājumus nevar veikt, kamēr attiecīgā dalībvalsts nav ieviesusi nepieciešamās reformas. Un, ja šādas reformas vēlāk tiek atceltas, Komisija var apturēt daļu no turpmākajiem maksājumiem.

Lai aizsargātu ES finanšu intereses un saglabātu ES pilsoņu uzticēšanos, ir ļoti svarīgi nodrošināt saskaņotu krāpšanas apkarošanas sistēmu un efektīvu sadarbību starp dažādiem dalībniekiem ES līmenī. Ņemot vērā organizētās noziedzības pieaugumu ES, ir jāstiprina ES krāpšanas apkarošanas struktūras, galveno uzmanību pievēršot tam, lai izvairītos no dublēšanās, izmantotu papildināmību un radītu lielāku sinerģiju. Tāpēc es vadīšu vispārējās krāpšanas apkarošanas sistēmas pārskatīšanu saistībā ar ES finanšu interešu aizsardzību. Šajā pārskatīšanā tiks ņemti vērā iesaistīto dalībnieku un iestāžu pašreizējo un gaidāmo izvērtējumu rezultāti, kas sniegs vērtīgu ieskatu šā procesa veidošanai.

Šajā sakarā es par lielu prioritāti izvirzīšu darbu, kas jāiegulda, lai veicinātu saskaņotāku un koordinētāku pieeju krāpšanas apkarošanas centieniem ES līmenī. Tas ietvers ciešākas sadarbības veicināšanu starp Eiropas Prokuratūru, Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai un citiem attiecīgiem dalībniekiem, kā arī izpēti par iespējām panākt lielāku sinerģiju un apmainīties ar informāciju. Jo īpaši kopā ar nākamo demokrātijas, tieslietu un tiesiskuma komisāru(-i) es uzņemsos iniciatīvas, kas nepieciešamas, lai uzlabotu papildināmību starp Eiropas Prokuratūru un Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai.

Atzīstot Eiropas Prokuratūras nozīmi cīņā pret krāpšanu un korupciju un neraugoties uz šīs daudzgadu finanšu shēmas stingriem ierobežojumiem, budžeta lēmējinstācija atrada līdzekļus, ar ko atbalstīt Eiropas Prokuratūru, lai tā varētu efektīvi un lietderīgi pildīt savu uzdevumu. Labi funkcionējoša krāpšanas apkarošanas sistēma, kas ietver Eiropas Prokuratūru un Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai, ir viens no labākajiem aizsardzības veidiem un garantijām mūsu Savienības budžetam un vienlaikus dod labumu dalībvalstu budžetiem. Tāpēc mana prioritāte būs nodrošināt, lai visi ES krāpšanas apkarošanas sistēmas dalībnieki saņemtu nepieciešamo atbalstu.

Šajā sakarā notiekošā Eiropas Prokuratūras regulas izvērtēšana un citas pārskatīšanas darbības nodrošinās pamatu iespējamām turpmākām darbībām, kuru mērķis ir stiprināt Eiropas Prokuratūras lomu tādu noziegumu apkarošanā, kuri skar Savienības finanšu intereses. Mans nodoms ir stiprināt un turpināt atbalstīt Eiropas Prokuratūru tās pilnvarojuma — koncentrēties uz to nodarījumu, kas skar Savienības un tās dalībvalstu finanšu intereses, izmeklēšanu un kriminālvajāšanu — sekmīgā īstenošanā.

Efektīvas sadarbības nodrošināšana starp tiesībsardzības iestādēm, valstu un ES prokuroriem ir izšķiroša cīņā pret nodarījumiem, kas skar Savienības un tās dalībvalstu finanšu intereses, un es turpināšu rūpīgi uzraudzīt dalībvalstu sadarbību ar Eiropas Prokuratūru saskaņā ar Nosacītības regulu.

Lai stiprinātu sadarbību starp dažādajiem iesaistītajiem dalībniekiem, es veltīšu pūles tam, lai izstrādātu stabilu sistēmu informācijas apmaiņai. Es mudināšu izveidot iespējamās iniciatīvas, lai veicinātu savlaicīgāku un efektīvāku informācijas apmaiņu starp Eiropas Prokuratūru un Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai, tostarp vajadzības gadījumā mudinot pārskatīt to darba vienošanās, lai sekmētu netraucētu sadarbību, vienlaikus pilnībā respektējot to neatkarību izmeklēšanas veiksni. Tas arī nodrošinās ES līdzekļu ātru atgūšanu, administratīvu pasākumu piemērošanu un tādu iespējamu ES tiesību aktu pārkāpumu atklāšanu, kas var ietekmēt ES un tās dalībvalstu finanšu intereses.

Visbeidzot, ja mani apstiprinās komisāra amatā, es pastiprināšu preventīvās krāpšanas apkarošanas darbības, ko veic Komisija, un izpētīšu veidus, kā atvieglot kriminālvajāšanu par pārobežu noziegumiem, kas ietekmē Savienības līdzekļus un ar ko dalībvalstis nevar tikt galā vienas pašas. Tādējādi mēs varam nodrošināt ES finanšu interešu stingrāku un efektīvāku aizsardzību gan ES, gan dalībvalstu līmenī un palielināt ES pilsoņu uzticēšanos iestādēm un veidam, kā mēs pārvaldām nodokļu maksātāju naudu.